

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 20Co/131/2019  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218202041  
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2019  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8218202041.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: O. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/XX, XXX XX D., právne zastúpenej: Mgr. Matúšom Mackom, advokátom, Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpenému JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 5Csp/85/2018-114 zo dňa 21. augusta 2019 takto

### rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e sa rozsudok.
- II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

### o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:  
„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňu sumu 520,00 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 520,00 Eur od 12.10.2018 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. U r č u j e , že zmluvná podmienka, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru k Zmluve o úvere č. XXXXXXXXX, z 31.08.2010, uzavretej medzi účastníkmi konania, v bode 16: „Zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Táto zmluva sa uzatvára podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka ako nepomenovaná zmluva.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a z tohto dôvodu neplatná.

III. Žalobkyňi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“

1.1 V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že vzhľadom na nedodržanie obligatórných náležitostí zmluvy o úvere uzavretej medzi stranami sporu, tento sa považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) citovaného zákona. Mal za to, že žalobkyňa ako dlžník bola povinná žalovanému ako veriteľovi vrátiť iba ním poskytnutú sumu finančných prostriedkov, t.j. sumu 1.000,00 Eur. Žalobkyňa do dňa podania žaloby uhradila na svoj dlh celkovo sumu 1.520,00 Eur. Z uvedeného dôvodu došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu, keďže tento prijal od žalobkyne plnenie bez právneho dôvodu, a to vo výške 520,00 Eur (1.520,00 - 1.000,00), ktoré je v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka žalovaný povinný vydať žalobkyňu.

1.2. Súd prvej inštancie sa vyrovnal aj s námietkou premlčania, ktorú v priebehu konania vzniesol žalovaný. Uzavrel, že námietka premlčania vznesená žalovaným nebola dôvodná, preto súd žalobe v

časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 520,00 Eur vyhovel a zaviazal žalovaného na jej zaplataenie žalobkyni. Ďalej súd vyhovel žalobe aj v časti úrokov z omeškania.

1.3. Zároveň dospel k záveru, že zmluvná podmienka v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia úveru - bod 16 v znení „Zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Táto zmluva sa uzatvára podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka ako nepomenovaná zmluva.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

1.4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) Civilného sporového poriadku tým, že súd prvého inštancie rozsudok nedostatočne odôvodnil (najmä tým, že sa nevysporiadal s argumentáciou žalovaného a iba nekriticky prevzal argumentáciu žalobcu), čím odňal žalovanému možnosť konať pred súdom prvého stupňa.

2.1. Namietal, že žaloba, ktorou sa domáha žalobca určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nie je formulovaná ako žaloba na určenie, či tu právo je alebo nie je, ale je formulovaná ako žaloba na určenie právnej skutočnosti (neprijateľnosti), ktorej prípustnosť je založená osobitným predpisom. V tomto prípade však zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva výslovná možnosť takúto žalobu podať.

2.2. Zároveň žalovaný poukázal na to, že požadovaný nárok žalobcu zo zmluvy o úvere sa stal premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote dňa 10.02.2013. Nakoľko posledná splátka premlčaná v subjektívnej premlčacej lehote bola uhradená dňa 10.02.2011. Mal za to, že žalobcovi zo zmluvy o úvere subjektívna premlčacia lehota začala plynúť odo dňa 10.12.2011, vzhľadom k skutočnosti že od 10.02.2011 (uhradením istiny vo výške 1000 Eur), mal žalobca vedomosť bezdôvodnom obohatení, nakoľko žalovanému uhradil sumy nad rámec istiny, ktorým sa hradili úroky a poplatky.

2.3. Navrhol žalobu v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietá. Súčasne žiadal úhradu trov konania, ktoré mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania.

3. Žalobkyňa sa k doručenému odvolaniu žalovaného v súdom stanovenej lehote písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v takom rozsahu, v ktorom sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastane suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví aj medze, v ktorých má odvolací súd po stránke kvalitatívnej rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným, to či súd prvej inštancie svoje rozhodnutia riadne odôvodnil, vychádzajúc z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky, II. ÚS 78/05).

6. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje, a vo vzťahu k odvolacím dôvodom dopĺňa.

7. Jedným z podstatných odvolacích argumentov žalovaného bol nedostatok naliehavého právneho záujmu v zmysle § 137 písm. c/ CSP. Pokiaľ ide o žaloby, ktorými sa dlžník ako žalobca domáha určenia, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov, ide nepochybne o určovaciu žalobu podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, nakoľko takouto žalobou sa dlžník domáha určenia, že tu právo (na zaplataenie úrokov a poplatkov) nie je - tzv. negatívna určovacia žaloba.

7.1. Naliehavý právny záujem je daný, nakoľko len určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobca nachádza. Navyše určovanie neplatnosti zmluvnej podmienky sa odvíja od posúdenia zmluvných dojednaní alebo dohôd, na ktorom určení vyplýva naliehavý právny záujem priamo zo zákona.

7.2. Zo samotného zákonného ustanovenia (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa) vyplýva tento naliehavý právny záujem spotrebiteľa na takomto určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky a vyslovenia jej neplatnosti. Naliehavý právny záujem je daný vtedy, keď len určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobca nachádza, a to deklaroványm vyslovením neplatnosti predmetnej zmluvnej podmienky.

7.3. Určovanie neplatnosti takejto zmluvnej podmienky spotrebiteľskej zmluvy sa odvíja od posúdenia jej prijateľnosti, resp. neprijateľnosti, na ktorom určení vyplýva naliehavý právny záujem priamo zo zákona.

7.4. Práve takáto určovacia žaloba poskytne žalobcovi v postavení spotrebiteľa ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, z čoho vyplýva naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

7.5. Tento výklad je i v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ktorej charakteristickou črtou je ochrana spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 18. 11. 2015 sp. zn.8Cdo/483/2014).

7.6. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v danom prípade bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu nespočíva na žalobcovi, keďže tento vyplýva priamo zo zákona. Zo samotného zákonného ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Preto táto odvolacia námietka nie je dôvodná.

7.7. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a nie je preto rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práva na plnenie vyplývajúce z neprijateľnej podmienky, keďže sa posudzuje, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa. Zo Smernice Rady 93/13 EHS z 5.4. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, čl. 6 bod 1, vyplýva povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli pre spotrebiteľa záväzné.

7.8. K tejto odvolacej námietke záverom odvolací súd poukazuje na to, že s účinnosťou od 01.01.2018 Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ďalších právnych predpisov v ust. § 11 ods. 4 explicitne vymedzil, že spotrebiteľ sa môže na súde domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru.

8. Argumentácia žalovaného týkajúca sa aplikácie Obchodného zákonníka vzhľadom na vývoj právnej úpravy spotrebiteľských právnych vzťahov neobstojí, pretože podľa ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 01.05.2014), „ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné“.

8.1. V súvislosti s citovaným ustanovením § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka poukazuje odvolací súd na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 MCdo 14/2014 zo dňa 21.04.2015, kde sa uvádza, že „ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.“ Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ žalovaný v odvolaní tvrdil, že súd prvej inštancie mal posudzovať právny vzťah založený medzi stranami sporu Zmluvou o úvere zo dňa 31.08.2010 podľa ustanovení Obchodného zákonníka a že zmluvná podmienka uvedená v bode 16 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru k predmetnej zmluve o úvere nemôže byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože voľba Obchodného zákonníka nie je pre obchodné záväzkové vzťahy vylúčená, neobstojí.

8.2. Rovnako sa nemožno stotožniť ani s argumentáciou žalovaného, že na jeho strane nevzniklo bezdôvodné obohatenie, pretože súd prvej inštancie správne posúdil predmetnú zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Zároveň dospel k správne záveru, že predmetná zmluva neobsahuje niektoré zákonom vyžadované obligatórne náležitosti, a preto je v zmysle ust. § 11 zákona č. 129/2010 Z.z., úver na jej základe poskytnutý, potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

8.3. Ak teda žalobkyňa uhradila žalovanému na základe uvedenej zmluvy viac ako jej bola zo strany žalovaného poskytnutá čistá istina úveru (bez úrokov za poskytnutie úveru a bez poplatkov), tak

vzhľadom na bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru, plnenie titulom úrokov z úveru a poplatkov za poskytnutie úveru možno v zmysle ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka považovať za bezdôvodné obohatenie, ktoré na strane žalovaného vzniklo

9. V súvislosti so začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby odvolací súd konštatuje, že kým pre objektívnu dobu by mal byť okamih jej začiatku nepochybný (čas platenia zo strany žalobcu) a otázna je už len dĺžka objektívnej premlčacej doby, tak pri subjektívnej premlčacej dobe bude dôležité zistenie, kedy sa žalobca dozvie o tom, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil a v akej výške.

10. V danej právnej veci bezdôvodné obohatenie vzniklo z absencie zákonných náležitostí zmluvy a neprijateľných zmluvných podmienok. Je úplne logické sa domnievať, že spotrebiteľia by asi sotva platili, ak by mali vedomosť, že platiť nemajú. Nie sú však chránení neobmedzenú dobu, ale len kým im neuplynie objektívna premlčacia doba, ktorá začína plynúť bez ohľadu na to, či sa dozvedeli o bezdôvodnom obohatení a o tom, kto sa na ich úkor obohatil.

11. Odvolací súd preto zásadne nemôže súhlasiť s názorom žalovaného, že už v čase, kedy došlo k plneniu nad rámec žalovanej poskytnutej čiastky, žalobkyni začala plynúť premlčacia doba (arg. slovo „došlo“ ako relevantné no pri objektívnej premlčacej dobe ;§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

12. Zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slova „vedieť mal a mohol“ pritom obsahuje v iných prípadoch, no na účely začiatku premlčacej doby ich nestanovil. Každý je povinný poznať právo, no nikomu nemožno nanútiť povinnosť, aby to právo vedel aj správne aplikovať.

13. „Za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je potrebné považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávneného.“ (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 145/2004, sp. zn. 1 Cdo 67/2011, R 25/1986)

14. Existuje preto obava, že nedôsledným výkladom zákonného termínu „dozvie“ sa, potiera rozdiel medzi objektívnou a subjektívnou dobou. Najzávažnejšie negatívne následky by nastali v prípade rozumovo menej vyspelých osôb, ktorým by sa nanútila povinnosť poznať aplikáciu práva bez ohľadu na úroveň ich mysle. (OGH 3Ob592/77 „Na slabomyseľnosť podľa § 879 Abs 2 Z 4 ABGB je potrebný menší stupeň slabosti mysle ako taký, ktorý má za následok nesvojprávnosť“).

15. Inými slovami povedané, nemožno prikázať všetkým bez rozdielu úrovne mysle byť „advokátom“, aj keď ani u advokátov nemožno vylúčiť, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedia až s odstupom času po vykonaní plnenia. Relevanciu má teda to, od kedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie že plnila.

16. Z obsahu prehlásenia Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS (č.l. 14 spisu) vyplýva, že sa žalobkyňa dozvedela, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil, až dňa 26.09.2016, po podanej informácii organizácie na ochranu spotrebiteľa, a preto tento deň je rozhodujúci pre začiatok plynutia premlčacej doby.

17. Následne 26.09.2018 podala žalobkyňa žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žaloba preto bola podaná aj pri dodržaní subjektívnej premlčacej doby, a preto nárok žalobkyne nie je premlčaný. Vo vzťahu k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu odvolací súd poukazuje na odôvodnenie prvoinštančného súdu v bode 53, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje a v ostatnom na tieto dôvody odkazuje (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

18. Vzhľadom na uvedené považuje odvolací súd záver súdu prvej inštancie o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby za vecne správny.

19. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalovaného za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 CSP potvrdil ako vecne správny, vrátane správneho súvisiaceho výroku o trovách konania.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní plne úspešná, avšak v odvolacom konaní jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).